საქართველოს კომუნისტური პარტია (ბალშევიკებისა).

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

პარასკევი, 2 ივლისი 1920 წ.

რედაქცია და კანტორა [illegible] პასკევიჩის ქ. № 3 მეორე სართულში. თვიური ხელის მომწერთათვის გაზეთი ღირს 125 მან.

ფასი 5 მან.

№ 13 ყოველდღიური ორგანო საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტებისა. № 13

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამხანაგებო!

წაიკითხეთ და გაავრცელეთ ახალი ბროშურა:

ვინ არიან კომუნისტები (ბალშევიკები).

გამოცემა „წითელი ვარსკვლავი“ სა.

ჩვენი ლეგალური არსებობა

რუსეთის ოქტომბრის რევოლიუციით იწყება ხანა მსოფლიო სოციალისტური რევოლიუციის პროლეტარიატის დიქტატურის თაოსნობით. მთელი კაცობრიობა გაიყო ორ მტრულ, შეურიგებელ ბანაკათ, კლასიური გათიშვა აშკარა და საყოველთაო გახდა; მისი ელვა ხშირად ანათებს დედა-მიწის ამა თუ იმ კუთხეს, მისი ქექა-ქუხილი დრო გამოშვებით აზანზარებს ძველი, გახრწნილი კაპიტალისტური ჩაგვრა-დამონავების ქვეყნის ბჭეებს. მაგრამ ამ პროცესის პირველი საფეხური დასრულებულია მხოლოდ საბჭოთა რუსეთში, სადაც პროლეტარიატის და ღარიბ გლეხობის დიქტატურის რკინის სალტეები გასაქანს არ აძლევს მშრომელთა მოსისხლე მტრების მისწრაფებას პროლეტარიატის ძალა-უფლების დამხობისა და მჩაგვრელთა ძველებურ თავისუფლების აღდგენისაკენ მიმართულს. იქ კომუნისტური პარტია მოთავე და წინამძღოლია შრომის ჯარის, ის პოლიტიკური გეგემონი და ბატონია. მარა შესაძლებელია თუ არა რომ კომუნისტური პარტია იყოს სავსებით თავისუფალი თავის პოლიტიკურ მოქმედება-მოღვაწეობაში იქ, სადაც მშრომელთა დიქტატურა არაა განხორციელებული, სადაც გაბატონებულია ბურჟუაზია ან ბურჟუაზიული დემოკრატია? შესაძლებელია კომუნისტური პარტიის ლეგალურ სარბიელზე შეუზღუდველად მოქმედება ასეთ ქვეყნებში? მისცემენ მას ასეთი მოქმედების საშუალებას ბურჟუები და დემოკრატები?

ჩვენ ერთი წუთითაც ეჭვი არ შეგვპარვია იმაში, რომ კომუნისტური პარტიის სავსებით ლეგალური არსებობა შეუძლებელია იქ, სადაც მუშათა კლასი ჯერ კიდევ არ განთავისუფლებულა; შეუძლებელია ძველი ქვეყნის, ჩამავალი კაპიტალიზმის მცველმა ნაგაზებმა მოითმინონ მისი შეუზღუდველი—თუნდა სავსებით კანონიერი ბრძოლა.

ჩვენ არც იმაში შეგვეძლო ეჭვი, რომ ჩვენში გაბატონებული წვრილ-ბურჟუაზიული დემოკრატია არა თუ შეურიგდებოდა ჩვენს ფრთაშეუკვეცელ მუშაობას, არამედ თვით ჩვენს ჭაჭანებასაც კი მის სამფლობელოში. მაგრამ ჩვენ გვგონია, რომ ეს დემოკრატია, უკეთ მისი წინამძღოლი პარტია, რომელიც იძულებული შეიქნა ჩვენდამი ოფიციალური დამოკიდებულება შეეცვალა, გამოიჩენდა მეტ პატივისცემას საკუთარ მოვალეობისადმი და იმ კუთხის კეთილდღეობისადმი, რომლის ბრძანებლობა მას უდია ხელთ. მაგრამ ეს ასე არ გამოდგა. დღიდან ჩვენი გამოსვლისა ციხეებიდან და ჯურღმულებიდან, ქართველ მენშევიკების ნერვები უკიდურესათ დაძაბულია, მათი მთავრობის ორგანოები როგორც პროვინციაში, ისე დემოკრატიის სატახტო ქალაქში მოსვენებას მოკლებულნი არიან და რაც დღე გადის პოლიტიკური პაროქსიზმები სულ უფრო და უფრო აზრიალებს დიდ თუ პატარა ფოლიპინებს როგორც სოფლად ისე ქალაქებში. კვლავ ივსება ციხეები ჩვენი ამხანაგებით, სწარმოებს გაძევება საქართველოს საზღვრებიდან პარტიის საუკეთესო მუშაკების... და ყოველივე ეს უხმაუროთ, ჩვეულებრივათ, თითქოს არ არსებობდეს არც შემბოჭველი პირობები, არც ოფიციალური განცხადებები და არც სხვაგვარი რამ შემაჩერებელი გარემოება. სიჩუმეს არღვევენ მხოლოთ მაშინ, როცა სურთ „დემოკრატიის საზოგადოებრივი აზრი“ შექმნან, ურწმუნოები დააჯერონ ვითომ იმაში, რომ ჩვენი პარტია გახურებულ სამზადისშია შეიარაღებულ აჯანყებისათვის ახლო მომავალში, რომ ამის გამო საჭიროა ძველებურათ მაგარი მუხრუჭები მათთვის, შენახვა მთლიანათ ჯაშუშობის და დევნის აპარატის. საზღაპრო დარდიმანდობით იქმნება ეს „საზოგად. აზრი“: მისი საფუძველია მხოლოთ ჟანდარმერიის ღრმა მოსაზრებები და სიცრუით სავსე მოხსენებები. მაგალ. სოხუმში აღმოაჩინეს **სამი** ბომბი, ისიც უკაპსულოთ, **ერთი** რევოლვერი და **ერთი** ვინტოვკაც—უკვე მზათ არის გამაყრუებელი და თავზარდამცემი ცხელი ცნობა: აღმოჩენილია შეთქმულება რესპუბლიკის წინააღმდეგ, აღმოჩენილია იარაღის საწყობი!

აკავებენ ქალს, რომელსაც პროკლამაციები მიქონდა ბათუმში—და საკუთარი ხელი ძველი პოლიციელისა უკვე სწერს სიცრუით სავსე მოხსენებას, თითქო დამნაშავემ განაცხადა, რომ პროკლამაციები მან მიიღო საქ. კომუნ. პარტიის ცენტრ. კომიტეტისაგან იმავე პარტიის სტამბაში! და თუმცა მეორე დღეს მჟღავნდება ასეთი პოლიციურ შემოქმედების სრული სიცრუე, მარა ეს რჩება უშედეგოთ, „დემოკრატია“ ძეხვივით გატენილია უკვე საშინელი ამბებით!

ასეთ პირობებში რასაკვირველია ძნელია პარტიის ნორმალური არსებობაც კი, მის წინსვლას და განვითარებას თავიც რო დავანებოთ. მიზნათ აქვთ დასახული ჩვენი პარტიის სისხლიდან დაცლა, მისი აქტიური მუშაკების გაძევება საზღვრებიდან, ყოველ შემთხვევაში იმ ადგილებიდან, სადაც მათ შეუძლიათ მუშაობა და გავლენა აქვთ მუშათა წრეებში და გლეხობაში. „იდეურ“ მენშევიკებს სურთ თავის საბრძანებლოში ხორცი შეასხან პ. აქსელროდის ძველის ძველ თეორიას—პარტიული კაცის იარლიკი გქონდეს, მარა პარტიული ორგანიზაციის წევრი არ იყო. აქსელროდს სახეში ყავდა თითო ოროლა პროფესორი და სტუდენტი, ჩვენს შეუდარებელ მენშევიკებს კი განზრახვა აქვთ მთელი ჩვენი პარტია იმ პროფესორებს დაამგვანონ. კომუნისტებს არ ვდევნით, ხოლო კომუნისტების ორგანიზაციას ვდევნიდით, ვდევნით და მომავალშიც ვდევნითო—აი მათი დამოკიდებულება ჩვენდამი, აი მათი პროგრამა, რომელიც შემთხვევით არ დაუსაბუთებიათ თავიანთ პარტიულ ყრილობაზე.

მარა ზედმეტია იმაზე ლაპარაკი, რომ ჩვენ კიდეც რო მოვინდომოთ, ცხოვრება მაინც არ ასიამოვნებს მათ ამაში: კომუნისტების დევნა და გაძევება შესაძლებელია, მარა ყოვლად შეუძლებელია კომუნიზმის განდევნა თუნდა ასეთი ქვეყნიდან, როგორიცაა მენშევიკების საქართველო, სანამ არსებობს კლასიური საზოგადოება და არ გადაჭრილა ის ძირითადი პრობლემა, რომლის გარშემო, როგორც მთავარი ღერძის გარშემო, ტრიალებს აწინდელი კაცობრიობა, აწინდელი კლასიური ბრძოლა მშრომელთა და მათ დამჩაგვრელთა შორის.

ამიტომ, რაც არ უნდა იყოს, ჩვენ განვაგრძობთ ჩვენს საქმეს, არა თუ შევწყვეტთ მუშაობას, გაორკეცებული ენერგიით ვაწარმოებთ მას იმ მიმართულებით, რაიც სახელმძღვანელოთ მიიჩნია პარტიულმა თათბირმა და რასაც სავალდებულოთ სთვლის თავისთვის დრ. ცენტრალ. კომიტეტი. ბრძოლა ჩვენი მიზნებისათვის მხოლოც და მარტო ლეგალურ ფარგლებში, მხოლოდ იდეურ ნიადაგზე—აი ჩვენი დღევანდელი გეგმა, რომელზედაც ჩვენ ნებით ხელს არ ავიღებთ, თუ იძულებულს არ გაგვხდიან.

ახირებული მდგომარეობა

საქართველოს მმართველ პარტიას მუდამ მოქონდა თავი აქაური იდეალური წყობილებით და დაუღალავათ ამტკიცებდა, რომ მხოლოთ საქართველოში გადარჩა და განხორციელდა რევოლიუციის ყველა მონაპოვარი; თავისუფლება სიტყვის, ბეჭდვის, კრების და სხ. მართალია, ამას არ ეთანხმებოდა ის თვალსაჩინო ფაქტი, რომ კომუნისტური პარტია საშინლათ იდევნებოდა, მას არც ბეჭდვითი ორგანო ქონდა და ვერც სხვა მონაპოვარით სარგებლობდა; მაგრამ ამ დევნას იგივე მმართველი პარტია გამონაკლის შემთხვევით აღიარებდა და მას იმით ამართლებდა, რომ ბალშევიკები არ სცნობენ საქართველოს დამოუკიდებლობას და ამიტომ ღირსი არიან ყოველგვარი დევნა-შევიწროებისა.

აქედან ის დასკვნა გამოდიოდა, რომ საკმარისია ბალშევიკებმა ეს დამოუკიდებლობა სცნონ, რომ მყისვე შეიქნენ საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრების სრულუფლებიანი და უდავო მონაწილე: ისინიც, სხვა პარტიებთან თანასწორათ, ისარგებლებენ „რევოლიუციის ყველა მონაპოვარით“.

ასე ლაპარაკობდენ და სწერდენ მენშევიკური პარტიის პასუხისმგებელი პირები; შესაძლოა ამაში გულწრფელათ იყო დაჯერებული მენშევიკების პარტიული მასა.

მაგრამ ასეთი შეხედულება სრულიათ არ შეეფერებოდა საქმის ნამდვილ ვითარებას. ჩვენ გვდევნიდენ არა დამოუკიდებლობის საკითხის გამო, არამედ როგორც მოწინააღმდეგე პოლიტიკურ პარტიას, რომელიც მოღვაწეობს თავის განსხვავებული იდეალის განსახორციელებლათ. დამოუკიდებლობა—ეს გარეგანი ფორმა სახელმწიფოსი, რომელიც უკვე ჩამოყალიბებულია თავის შიგნით საკუთარი წესწყობილებით. ჩვენ შეგვეძლო საჯაროთ და საქვეყნოთ გვეცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა და მაინც არაფერი არ შეიცვლებოდა ჩვენს მდგომარეობაში, რაკი ასევე არ ვსცნობდით მის შინაგან წესწყობილებას.

რომ ეს ასეა, ამას ამტკიცებს დღევანდელი ჩვენი მეტათ ახირებული მდგომარეობა.

საბჭოთა რუსეთთან ზავის შეკვრის შემდეგ ჩვენ არა მარტო საქართველოს დამოუკიდებლობა ვსცანით, არამედ ისიც გავაცხადეთ, რომ ხელს ვიღებთ იარაღით ბრძოლაზე არსებულ წყობილების წინააღმდეგ და ვაწარმოებთ მხოლოთ იდეურ ბრძოლას სიტყვითი და ბეჭდვითი პროპაგანდა-აგიტაციის საშუალებით.

ასეც მოვიქეცით. მაგრამ განთავისუფლების მეორე დღესვე განაახლეს ძველებურათ ჩვენი დევნა და შევიწროება. შეიქმნა აუტანელი მდგომარეობა. სწარმოებს რეგისტრაცია პარტიის წევრებისა, რომლებიც თავს აღარ იმალავენ და საქვეყნოდ აცხადებენ თავის რწმენას და ამავე დროს იკეტება პარტიული ბიუროები, რომელთაც რეგისტრაციის მეტი თითქმის არაფერი გაუკეთებიათ და ეს რეგისტრაციაც კი ჯერ ვერ დაუსრულებიათ. გამოდის ჩვენი გაზეთი და ამავე დროს ატუსაღებენ და ასახლებენ მის პასუხისმგებელ თანამშრომლებს. აღიარებულია ჩვენი პარტიის ლეგალიზაცია და ამავე დროს პარტიის წევრებს ყოველდღე ათობით და ოცობით ატუსაღებენ. გადარჩენილი ამხანაგები თითქო თავისი დატუსაღების რიგს უცდიანო, განწირულებივით განაგრძობენ დაწესებულ ლეგალურ მუშაობას ამ მეტად გაურკვეველ მდგომარეობაში.

ეს ფაქტი აშკარათ ამტკიცებს, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობა-არცნობა სრულიათ არაფერ შუაში იყო, როდესაც ჩვენს პარტიას დევნიდენ. დღევანდელი ჩვენი დევნაც იქიდან წარმოსდგება, ვითომ საქართველოს მთავრობას არა სჯეროდეს ჩვენი გულწრფელი განცხადება მარტო იდეური ბრძოლის წარმოების შესახებ. ამის მიზეზი ის კლასობრივი პოზიციაა, რომელიც ჩვენ მკაცრათ გვყოფს ჩვენს მოწინააღმდეგეთაგან.

როგორ უნდა მოვიქცეთ ასეთ პირობებში, როდესაც ჩვენი ლეგალობა კიდევ არის და უფრო მეტად არ არის იგი, ვიდრე არის.

ჩვენ უნდა განვაგრძოთ უკვე დაწყებული საქმე პარტიის იმ უკანასკნელ წევრამდე, რომელიც დატუსაღება-გადასახლებას გადარჩება, მიუხედავათ არსებულ პირობებისა, ჩვენ უკვე შევსძელით ცოტა რამის გაკეთება და მას არ უნდა ვუღალატოთ, სანამდი კი არსებობს ამის თუნდ ცოტაოდენი შესაძლებლობა. თუ საბოლოვოთ მთელი ჩვენი პარტია ისევე მოემწყვდევა ციხეში, როგორც ეს იყო ამ ორი თვის წინათ, გასავალი არ დაურჩება იმის მტკიცებას, ვითომ ჩვენ გვდევნიან როგორც ხალხის მტრებს და ყაჩაღებსა. პირიქით, ყველასთვის აშკარა იქნება, რომ ჩვენ გვდევნიან, როგორც პროლეტარიატის პარტიას. ასეთი შეხედულების გამტკიცებისათვის ზედ-მეტ მსხვერპლათ არ უნდა ჩავთვალოთ, თუ ჩვენს პარტიას მოუწევს ერთხელ კიდევ გაათიოს საქართველოს ციხეებში და განსაკუთრებულ რაზმის სარდაფებში.

მმართველი პარტია თავის საქმეს აკეთებს, როცა ჩვენ გვდევნის. ის ვერ ურიგდება ჩვენს ლეგალურ მოქმედებას, რაც გინდ ლოიალური იყოს იგი და ეს სრულიათ ბუნებრივია მისგან. ჩვენმა პარტიამაც უნდა აკეთოს ლეგალურ ნიადაგზე უკვე დაწყებული საქმე და მოასწროს შესაძლებელის მაქსიმუმი.

ყველაზე საშური საქმე ჩვენთვის შექმნილ პირობებში არის პარტიული სიეზდის მოწვევა. მოვასწრებთ თუ არა ამ საქმის შესრულებას, არ ვიცით, მხოლოთ სანამ ეს შესაძლებელია, მისთვის მზადება არ უნდა შეწყდეს.

გაასკეცებული მუშაობა,—აი ჩვენი მოვალეობა.

ბ. თეკლათელის ამხანაგებს...

მისი გაქცევის გამო საკამათო „ბრძოლის ველიდან“.

კამათში ინტერნაციონალის შესახებ მენშევიკების „პუბლიცისტები“ ჩვენ გამოვიწვიეთ. ეს საკითხი თუმცა დიდათ სერიოზულია თავისი მნიშვნელობით, სამაგიეროდ ნათელიც არის. მისი მიკიბ-მოკიბულად გადაჭრა ყოვლად მოუხერხებელია. გარდა ამისა საკითხი ჩვენ იმ გვარათ დავსვით, რომ მოპასუხეს გასაქანი გზა არ ქონდა: მისი პასუხი უნდა ყოფილიყო სამ გვარი: ან ერთი, ან მეორე, ან მესამე. თითქმის ყველა ქვეყნების სოციალისტურ პარტიებს აქვს მიცემული პასუხი ამ ნათლად დასმულ კითხვაზე.

როგორც ჩვენ გაგვიგონია, ქართველი მენშევიკური პარტიაც თავის თავს სოციალისტურს უწოდებს, და ჩვენ უფლება გვქონდა შევკითხებოდით: როგორი პოზიცია აქვს მას ამ საკითხში?. ესეც რომ არ ყოფილიყო, მენშევიკური პარტია ვალდებულია თავისი შეხედულება ქონდეს ამ საკითხზე და თუ მას ის არა აქვს, მაშინ ჩვენ ამას დავიმახსოვნებთ და ჩვენთან ერთად მისი პროვინციელი წევრებიც, „ერთობა“—„ბორბას“ მკითხველები.

„იდეური“ ბრძოლა ყოვლად მოუხერხებელია ისე, თუ კი ჩვენ, მოწინააღმდეგე პარტიები ჩვენ შეხედულებებს არ გამოვააშკარავებთ დიდ მნიშვნელოვან კითხვებზე მაინც.

„ერთობი“-ს დაბეჩავებული მკითხველებიც მიხვდებოდა ალბათ, რომ ბ. თეკლათელის „პასუხები“ ჩვენ მიერ დასმულ საკითხზე სრული გაქცევა იყო საკამათო „ბრძოლის ველიდან“. განსაკუთრებით კი უკანასკნელი მისი „პასუხი“. მე მესმის ბ-ნ თეკლათელის მდგომარეობა ამ საკითხში, მაგრამ მაშინ ის გაჩუმდეს. თორემ მართლაც რომ უხერხულ მდგომარეობაში აგდებს არა მარტო თავისი თავს, არამედ მთელ ქართველ მენშევიკთა პარტიას, რომლის სახელითაც ის გამოდის.

სრული იდეური სიკოტრე გამოიჩინა ბ-მა თეკლათელმა და მისმა პარტიამ (თუ კი იგი იზიარებს თეკლათელის აზრებს) ისეთ დიდ და სერიოზულ საკითხში როგორიცაა ინტერნაციონალის საკითხი განსაკუთრებით სოციალისტური პარტიისათვის.

ამ სიკოტრეს პატარა პროვინციელი „თეკლათელებიც“ „მინუსათ“ ჩაუთვლიან „ერთობის“ პუბლიცისტებს. ამიტომ თქვენ მოვალენი ხართ, თეკლათელის კოლლეგებო, თქვენი „გამბედავი“ ამხანაგის „კონფუზი“ შეასწოროთ და „ბრძოლის ველზე“ გაგცეულის მაგიერ სხვა გამოუშვათ. და რომ ახალ „მებრძოლს“ ბრძოლა უფრო გაუადვილოთ და „სამოქმედო“ ფარგლებში უფრო ვიწროდ ჩავსვათ, რომ აქეთ იქეთ ხტომა არ დაიწყოს თეკლათელივით და ახალი „კონფუზი“ არ მოახდინოს, მე თქვენდამი მომართულ კითხვაზე თვითონვე ვუპასუხებ; თქვენ კი დაგრჩებათ მერმეთ ამის ან დადადასტურება, ან უარყოფა. ჩემის ფიქრით ეს უფრო გარკვეული შედეგებს მოგვცემს. მე ვამბობ: ქართველი მენშევიკების პარტია შედის მე-2 ინტერნაციონალში, იმ ინტერნაციონალში, რომელშიაც დღეს იმყოფებიან მხოლოდ კარლ ლიბკნეხტ და როზა ლიუქსემბურგის მკვლელების პარტია გერმანიიდან და ბელგიის „კოროლის“ მინისტრი ემილ ვანდერველდეს „გულითადი მეგობრები“; იმ ინტერნაციონალში, რომლიდანაც გამოიქცენ ყველა, ვისაც კი შერჩა რაიმე ნატამალი, ეხლანდელი თუ არა, ყოფილი რევოლიუციონერობის მაინც.

სულმა სული იცნო და ჟორდანიას პარტიამ შეიდემან-ნოსკეს ინტერნაციონალში ყოფა არჩია.

ჩვენ საკმაო საბუთები მოგვეპოვება, როდესაც ქართველ მენშევიკებს ასეთი „სახელოვან“ დაწესებულებაში ვაძლევთ ბინას.

თქვენ მოვალენი ხართ ეს ან უარ-

ჟოთ, ან დაადასტურეთ; და თუ კი დაადასტურებთ, მაშინ ისიც გააცხადეთ, თქვენს ამხანაგებთან ერთად ვინ არის იქ?!

თქვენთვის ბრძოლის ველიდან დარცხვენილი გაიქცა. სხვებისათვის „ბრძოლი“ უფრო გაგიადვილეთ და მებრძოლსაც [illegible].

რომ თქვენთვის გულწრფელი არ დარჩეს, თუმცა ეს ჩვენ კითხვას სულ არ ეხება, მაინც მინდა მეხსენებინა ვუპასუხო უკანასკნელ წერილზე: „როგორი იქნება ისეთი ინტერნაციონალი, სადაც არ შევა ინგლისის თითქმის მთელი შეკავშირებული მუშათა კლასი? პასუხი: 1) სოციალისტურათ შეკავშირებული ინგლისის მუშათა კლასი „ბრიტანის სოციალისტური პარტიის“ სახით უკვე შედის მე-III ინტერნაციონალში, ეს დაიმახსოვრეთ.

2) ინგლისში დღეს ერთი მილიონი ტრედიუნიონისტური კავშირი ფაქტიურათ არ არსებობს,—როგორც [illegible] ინგლისის ტრედ-იუნიონების სოციალისტური კავშირები მე-III ინ... [illegible]. ინგლისის სოციალისტებმა არჩევანი დიდი ხანია ამოიღეს, ესეც დაიმახსოვრეთ.

3) რომ ერთი წუთით დავუშვათ, და ინგლისის ტრედ-იუნიონებმა არც შემოვიდენ სულაც ინტერნაციონალში, [illegible] სოციალისტური ინტერნაციონალში, განა მაშინ ჩვენ, სოციალისტებმა, ინტერნაციონალი გვერდზე გავდოთ? გარდა ამისა, ერთი მინდა გავიგო, რის შემდეგ სოციალისტური პარტიები თავისი სოციალისტური მოქმედებებში სახელმძღვანელოთ [illegible] ინგლისის ტრედ-იუნიონების გზას ასახავდენ—ეს მესმის. ესეც დაიმახსოვრეთ, დავჯერდებით.

4. რატომ ჩაყარეთ გვერდი და ჩემი ერთი გაუგებრობა არ გააქარწყლეთ: „მუშათა კლასის წინ დღის წესრიგში დგანა ძალა უფლების საკითხი, და „არას დროს არ ეკუთვნოდა ჩვენ ისე შორის სოციალისტებთან, როგორც „ძლა“— რა თქმა ამაზედ არაფერს ამბობთ, ბ-ნო თეკლათელო. რატომ?! თუ გადაყლაპეთ ამა?

ვინ-ბან.

ადგილობრივი პრესა

„სახ. საქმის“ [illegible] ხალხი ერთგულებით ნიშნავს [illegible] დენიკინიზმს და ბოლშევიზმს. აი მათი [illegible] ფილოსოფიის ნიმუში:

„...სუვერენული საქართველო დიდ დაბრკოლებად იყო [illegible] რუსეთის შავი და წითელი იმპერიალიზმის [illegible] გზაზე. [illegible] იყო ამ დაბრკოლებას გადალახვა, ამ ძალის შეპყრობა, დამორჩილება და რუსეთის იმპერიის რესტავრაცია თავის ძველ საზღვრებში, თუ უფრო ეგრე არა. ეს იყო მიზანი, რომ როცა პირველად ჩვენი ქვეყნის მოკავშირედ ჩრდილოეთიდან მხოლოდ ბოლშევიკური ძალა იყო, ჩვენ უმალვე [illegible] ცხინვალის ფრონტი, სოხუმის ოლქში აფხაზთა [illegible] აჯანყებები და სხვა. დენიკინმა შესცვალა ჩრდილო-კავკასიაში ბოლშევიზმი და სწორედ ამ [illegible] სისტემით გამეორდა ეს ამბები. როცა [illegible] კვლავ ბოლშევიზმი [illegible] მეზობლად და [illegible] გუშინდელი დღის ამბები კვლავ ცხინვალის ფრონტი და კვლავ აფხაზეთში შეთქმულება. [illegible] ჯალათები ფეხ-ქვეშ სთელენ ოსების, აფხაზების, მაჰმადიანების დ სხვათა თვითგამორკვევას, სწორედ ისევე, როგორც მასზე ადრე და მას შემდეგ ბაქოსა და კავკასის, ან და ჩვენი თფილელი კომუნისტები მოსძქვამენ ამ ერთა მწარე ხვედრს. დენიკინი სჩიოდა—რუსის მოხელეობას სდევნიან, აწამებენ, ჰხვრეტენ საქართველოში. ასევე სჩივიან კომუნისტები „მუშებისა და გლეხების წინაშე.“ დენიკინი-რომანოვსკები აუარებელ ფულს ჰპარჯავდნენ და აჯანყებებს აწყობდნენ ქობულეთ-აჭარაში საქართველოს სამტროდ: ამასვე სჩადიოდნენ ბოლშევიკებიც (გაიხსენეთ სოფიო პრესმანის „ფურცლები“).

როცა დენიკინი ძალას წარმოადგენდა და ბოლშევიკური ძალა დაშორებული იყო საქართველოს, აქ დარჩენილი ბოლშევიკების აგენტები ითქვიფებოდენ დობროვოლიაში. როცა ბოლშევიზმი გაძლიერდა და დაუახლოვდა საქართველოს დენიკინიზმის მოტრფიალე ხალხი ითქვიფება ბოლშევიზმში.

ასეთია კანონი მიმზიდველობისა. მაგრამ საქართველოს მტრებმა იხილეს რომ ძალის პირდაპირი შეხეთქებით ვერაფერს დააკლებდენ საქართველოს, რომ აჯანყებებითა და შეთქმულებით ვერ დასწევდენ ძირს ქართველი ერის გამარჯვების ალამს. სულ ადვილად იშლებოდა მათი ჯოჯოხეთური გეგმები, სულ იოლად მარცხდებოდენ პირდაპირ ბრძოლაში. მტრები დარწმუნდენ, რომ ამ გზით ვერას გააწყობდენ, და აირჩიეს მოხვეული გზა—სიტყვით ცნობა საქართველოს დამოუკიდებლობისა, ეს საშუალება მისცემს მათ, ძალები დააგროვონ აშკარათ, დღის სინათლეზე დაეწყონ რაზმებათ და როდესაც დადგება მათთვის ხელსაყრელი მომენტი, შეუტიონ საქართველოს დამოუკიდებლობას და ამ რიგად მიაღწიონ თავის ძველ მიზანს—ძლიერ და დიდი რუსეთის შექმნას ამ საქმის შესრულებაში მათ გამოადგებათ ყველა ის ძალა, ვინც რითიმე არის განაწყენი ან რევოლიუციით ან საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებით. და ამ უკმაყოფილოთა ლაშქარი ხომ საკმაოთ ძლიერია ბიუროკრატიულ დაწესებულებათა დაშლის შემდეგ. თუ მთა არ მივა მაჰმადთან, მაჰმადი მივა მთასთანო, თუ ნაჯახი არ გასჭრის, ის უნდა გააგდო და ხერხი მოიმართო. და აი, ეს სიტყვიერი ცნობა კომუნისტების ხელში ხერხია. ეს შეძლებას აძლევს იარსებოს და თან ძველ ღმერთს ემსახუროს“,

შიში მართებს ამ ხალხს: ძლიერი და დიდი რუსეთი იქნება, ძლიერი და დიდი საქართველო, და გინდ ძლიერი და დიდი სოციალისტური ევროპა ისინი ყოველ შემთხვევაში „შტატს გარეშე“ იქნებიან დატოვებული.

* *
*

„ერთობა“ სავსებით ეთანხმება ჩვენი სტატიის „კოლონიალური საკითხი“-ს დასკვნებს და გვარწმუნებს, რომ

ჩვენი (მენშევიკები) „სწორეთ ამიტომ ვებრძვით მათ (კომუნისტების) იმპერიალიზმს, მათი შემავიწროებელი ოპეკისაგან განთავისუფლებას და მით ვიცავთ საწარმოვო ძალთა საკუთარი გზით განვითარებას. და სანამ კომუნისტები არ დამდგარან ამ გზაზე, სანამ მათ ხელი არ აუღიათ სხვის შემავიწროებელ ოპეკაზე და მიმი საშუალებით ადგილობრივ საწარმოვო ძალთა განადგურებაზე, მანამდის „კომუნისტს“ არავითარი მორალური უფლება არ აქვს ილაპარაკოს სხვის იმპერიალიზმზე და მისი სამლვთო ომის ქადაგება ასეთი პოლიტიკის წინააღმდეგ. ეს არის და იქნება ერთი იმ ფარისევლობათაგანი, რომელიც ასე ბლომათ მოიპოვება მათ მოქმედებაში გულუბრყვილოთა თვალის ასახვევათ.

ჯერ თვით „კომუნისტი“ უნდა განთავისუფლდეს ამ ცოდვებისაგან, რომ შემდეგ ვინმემ ირწმუნოს მისი ამ თემაზე ქადაგება.

ასეთ პოლიტიკაზე ხელის აღება მართლაც „შედევნიდა თავის ბუნაგში და დაუპირდაპირდებოდა თავის მუშათა კლასს“ [illegible] ნახავდა მუშათა კლასი თუ ვინ არიან ისინი, [illegible] ზარბაზნებით იპყრობს პატარა ქვეყნებს“ და ანადგურებს ადგილობრივ საწარმოო ძალებს. ამას გრძნობენ თვით კომუნისტები და აკი ამიტომ ერიდებიან „თავის მუშათა კლასის“ პირისპირ შეხვედრას და გადააქვთ თავისი სამოქმედო ბაზა სპარსეთში, ბაშკირეთში, მცირე აზიაში და სხვა ასეთ „ბარბაროსულ“ ქვეყნებში.

მარა როდემდის?“

რუსული თქმულებით ერთი ჯურის ხალხი რო სალოცავათ დააყენო, გახურებული მეტანიით შუბლს გაიტეხავსო. „ერთობა“ სავსებით გვეთანხმება თურმე იმპერიალიზმის დაფასებაში, მარა როგორც შეფერის ორ განყოფილებიანი ტვინის პატრონს წვრილბურჟუაზიის მებაირაღტრეს, ის თავის უძვლო ენას ატრიალებს მარჯვნიდან მარცხნით: თურმე ნუ იტყვით, კომუნისტური პარტია თვითონ ნამდვილი იმპერიალისტი ყოფილა, თოფ-ზარბაზნებით იპყრობს პატარა ქვეყნებს, ის თურმე ერიდება თავის მუშათა კლასის პირისპირ შეხვედრას და აზიაში გადააქვს თავისი მოქმედების ბაზა! მართალია ძნელი გამოსაცნობია, რა ძალებით მიდიან კომუნისტები შორეულ აზიაში, თუ თავის მუშებს გაურბიან, ან როგორ ხდება, რომ შინ უზრუნველყოფილია მათი ძალაუფლება, რაიც მუშათა კლასი მათი შეურიგებელი მტერი ყოფილა?

მარა ესეც რო არ იყოს, რომელმა იმპერიალისტურმა სახელმწიფომ იცნო თუნდა საქართველო ისე იოლათ და ისე კეთილშობილურათ როგორც კომუნისტურმა რუსეთმა? რომელ „დემოკრატიამ“ გაანთავისუფლა სავსებით ფინლიანდია ისე, როგორც ეს ბოლშევიკებმა მოიმოქმედეს, როგორც კი სახელმწიფო ძალა-უფლებას დაეპატრონენ 1917—8 წ.წ.? არა, წვრილ-ბურჟუაზიულით ჩვენ გასრესას. ხოლო ამას კი ის ვერ ახერხებს.

ნ. ლენინი.

ეკონომიკა და პოლიტიკა პროლეტარიატის დიქტატურის ხანაში.

საბჭოთა ძალა-უფლების ორი წლის იუბილეს გამო მე განვიძრახე დამეწერა პატარა ბროშურა იმ თემაზე, რომელიც სათაურათ აქვს ამ წერილს, მარა ყოველდღიურ მოუსვენარი მუშაობის გამო დღემდი ვერ მომიხერხებია მის ცალკე ნაწილების წინასწარ დამზადებას გავსცილებოდი. ამიტომ გადავსწყვიტე ვსცადო მოკლეთ და კონსპექტიურათ მაინც გამოვთქვა ჩემი შეხედულებით უმნიშვნელოვანესი აზრები ამ საკითხის შესახებ. ცხადია, რომ მისი კონსპექტიური ხასიათი ბევრნაირ უხერხულობას წარმოადგენს და მაზარალებელია. მარა შეიძლება პატარა საჟურნალო წერილით მივაღწიო ერთ მცირე მიზანს: დავსვა კითხვა, რომ მით დასაწყისი მივსცე ყველა ქვეყნის კომუნისტების მიერ მის გარჩევას.

I.

თეორეტიულათ ეჭვს გარეშეა, რომ კაპიტალიზმსა და კომუნიზმს შორის ძევს ერთნაირი გარდამავალი ხანა, რომელიც შეიცავს ამ ორივე საზოგადოებრივ მეურნეობის ნიშანდობლივ თვისებებს. ის არ შეიძლება არ იყოს ბრძოლის ხანათ კაპიტალიზმის (რომელიც კვდება) კომუნიზმის წინააღმდეგ (რომელიც იბადება). სხვანაირათ რომ ვთქვათ, ეს არის ბრძოლის ხანა დამარცხებული, მარა არა მოსპობილი კაპიტალიზმის და დაბადებული, მარა ჯერ კიდევ სულ სუსტი კომუნიზმის შორის.

არა მარტო მარქსისტისათვის, არამედ ყველა განათლებული კაცისათვისაც კი, რომელიც განვითარების თეორიას გაცნობია, ცხადი უნდა იყოს საჭიროება მთელი ისტორიული ეპოქის, რომელიც ხასიათდება გარდამავალი ხანის ასეთი ნიშნებით. მიუხედავათ ამისა მთელი მსჯელობა სოციალიზმზე გადასვლის შესახებ, რომელსაც ჩვენ ვისმენთ წვრილ-ბურჟუაზიულ დემოკრატიის წარმომადგენლებისაგან (ხოლო ასეთები არიან, მიუხედავათ მათი სოციალისტური იარლიკებისა, მეორე ინტერნაციონალის ყველა წარმომადგენლები, როგორც მაკდონალდი, ჟან ლონგე, კაუცკი და [illegible]) შეიცავს ამ [illegible] სრულ დავიწყებას. წვრილ-ბურჟუაზიული დემოკრატიზმისთვის დამახასიათებელი კლასთა ბრძოლის სიძულვილი, [illegible] მიიღწევა, [illegible] შერიგება [illegible] სოციალიზმზე გადასვლის ხანის [illegible] მდგომარეობის [illegible] რომ ეს [illegible] მთლიანად [illegible] რომ [illegible] და [illegible].

II.

პროლეტარიატის დიქტატურა რუსეთში [illegible] უნდა იყოს [illegible] ბეჭდილი რამოდენიმე თავისებური თვისებებით ამ ქვეყნის ძალზე ჩამორჩენილობისა და მისი წვრილ-ბურჟუაზიული ხასიათის გამო. მარა უმთავრესი ძალები—და უმთავრესი ფორმები საზოგადოებრივი მეურნეობის—რუსეთში იგივე არიან, რაც ყველა კაპიტალისტურ ქვეყნებში, ასე რომ ძირითად განსხვავებას ისინი ყოველ შემთხვევაში არ წარმოადგენენ.

საზოგადოებრივი მეურნეობის ეს ძირითადი ფორმები არიან: კაპიტალიზმი, წვრილი საქონლის წარმოება, კომუნიზმი. უმთავრესი ძალები კი: ბურჟუაზია, წვრილი ბურჟუაზია (უმთავრესათ გლეხობა) და პროლეტარიატი.

პროლეტარიატის დიქტატურის დროის ეკონომიკა რუსეთში წარმოადგენს უდიდეს წარმოების ერთ მასშტაბში კომუნისტურათ შეერთებულ შრომის პირველ ნაბიჯების ბრძოლას წვრილ საქონლის წარმოებასთან და მის ნიადაგზე შენახულ, მასთან აღორძინება—დაწყებულ კაპიტალიზმთან.

რუსეთში შრომა კომუნისტურათ იმდენათ არის შეერთებული, რამდენად 1) გაუქმებულია კერძო საკუთრება საწარმოვო საშუალებებზე და რამდენადაც 2) პროლეტარული სახელმწიფო ძალა აკავშირებს მთელ ნაციონალურ მასშტაბში მსხვილ წარმოებას სახელმწიფო მიწაზე და სამუშევრებში, ანაწილებს მუშათა ძალებს მეურნეობის სხვა და სხვა დარგებსა და სამუშევრებს შორის, ანაწილებს აგრეთვე სახელმწიფოს კუთვნილ საქონლის მთელ რაოდენობას მშრომელთა შორის.

ჩვენ ვლაპარაკობთ (ისე როგორც ეს ნათქვამია 1919 წლის მარტში მიღებულ პარტიულ პროგრამაში) კომუნიზმის „პირველ ნაბიჯებზე“ რუსეთში, რადგან ყოველისფერი ეს ჩვენში მხოლოთ ნაწილობრივ არის განხორციელებული ან სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ: ამ პირობების განხორციელება იმყოფება დასაწყის საფეხურზე. უცებ, ერთი რევოლიუციონური დაკვრით, გაკეთდა ის, რისი გაკეთებაც საზოგადოთ შესაძლებელია უცებ: მაგალითად პროლეტარიატის დიქტატურის პირველ დღეებში, 26. X. 1917 (8. XI. 1917) გაუქმდა კერძო საკუთრება მიწაზე, მსხვილ მესაკუთრეებს ჩამოერთვა მიწა მათ აუნაზღაურებლათ. რამოდენიმე თვეში მოხდა თითქმის მთელი მსხვილი კაპიტალის ექსპროპრიაცია, მათ პატრონებს ჩამოერთვა ფაბრიკები, ზაოდები, აქციონერული საზოგადოებები, ბანკები, რკინის გზები და სხვა., ისევ აუნაზღაურებლათ. მსხვილი წარმოების სახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია მრეწველობაში, „მუშათა კანტროლიდან“ „მუშათა მმართველობაზე“ გადასვლა ფაბრიკებში, ზაოდებში, რკინის გზებზე,—ეს უკვე განხორციელებულია თავის ძირითად და უმნიშვნელოვანეს ნაწილში. მარა ამავე წესით მიწის დამუშავება („საბჭოთა მეურნეობა“, მსხვილი მეურნეობა მუშათა სახელმწიფოს მიერ სახელმწიფო მიწაზე დაწყებული) იწყება მხოლოთ ახლა. ამასთან ერთათ მხოლოთ ახლა იწყება შეკავშირება სხვადასხვა ფორმის წვრილ მიწის მომუშავეთა ამხანაგობების, როგორც გარდამავალი საფეხური წვრილ საქონლის წარმოებიდან მიწათმოქმედებაში კომუნისტურზე. იგივე უნდა ითქვას საქონლის განაწილების სახელმწიფოებრივ მოწყობაზე კერძო ვაჭრობის მაგიერ ე. ი. სახელმწიფოს მიერ დამზადება და მიწოდება პურის ქალაქისათვის და სამრეწველო საქონლისა სოფლისათვის. ქვევით მოვიყვან ამის შესახებ სტატისტიკურ ცნობებს, რომელიც ხელთ გვაქვს.

გლეხის მეურნეობა რჩება ისევ წვრილ საქონლის დამმზადებელ წარმოებათ. ჩვენ აქ საქმე გვაქვს კაპიტალიზმის ფრიად ფართე ბაზართან, რომელსაც ღრმა და მაგარი ფესვები აქვს გამდგარი. ამ ნიადაგზე კაპიტალიზმი ინახავს თავს და ღორძინდება კომუნიზმთან სასტიკ ბრძოლაში. ამ ბრძოლის ფორმებია „მეშოჩნიკობა“ და სპეკულიაცია, რომლებიც მიმართულია სახელმწიფოს მიერ პურის (და აგრეთვე სხვა ნაწარმოების) დამზადების წინააღმდეგ—საზოგადოთ სახელმწიფოს მიერ ნაწარმოების განაწილების წინააღმდეგ.

III

ამ განყენებული თეორეტიული დებულებების დასასურათებლათ მოვიყვან კონკრეტიულ მაგალითებს.

როგორც სასურსათო კომისარიატის ცნობებიდან სჩანს სახელმწიფოს დაუმზადებია 1917 წლის აგვისტოს პირველიდან 1918 წლის აგვისტოს პირველამდე დაახლოებით 30 მილიონი ფუთი პური, შემდეგ წელში—დაახლოებით 110 მილიონი ფუთი, კიდევ შემდეგ (1919—1920) წლის პირველ სამი თვის განმავლობაში დამზადებული პურის რაოდენობა როგორც ეტყობა უდრის 45 მილიონ ფუთს წინააღმდეგ 1918 წლის იმავე თვეებში (აგვისტოსექტემბერი) დამზადებული 37 მილიონი ფუთისა.

ეს ციფრები ცხადათ ლაპარაკობენ ნელ, მარა შეუჩერებელ საქმის გაუმჯობესების შესახებ, კომუნიზმის გამარჯვებაზე კაპიტალიზმზე. ამ გაუმჯობესობას ვაღწევთ ჩვენ, მიუხედავათ წარმოუდგენელი სიძნელისა, რომელსაც ჰქმნის სამოქალაქო ომი, მოწყობილი რუსეთისა და უცხოელი კაპიტალისტების მიერ, უძლიერესი სახელმწიფოების დახმარებით.

ამიტომ რაც არ უნდა ცილი დაგვწამონ და ტყუილი იჰბედონ ყველა ქვეყნის ბურჟუებმა და მათმა აშკარა თუ ფარულ დამხმარეებმა (მეორე ინტერნაციონალის „სოციალისტებმა“) ერთი რამ ეჭვს გარეშეა: ძირითადი ეკონომიური პრობლემის თვალსაზრისით ჩვენში უზრუნველყოფილია გამარჯვება პროლეტარიატის დიქტატურის, გამარჯვება კომუნიზმის კაპიტალიზმზე. მთელი ქვეყნის ბურჟუაზია სწორეთ იმიტომ გვებრძვის გაცოფებული და გაავთრებული, იმიტომ გვესხმის თავზე და გვიწყობს აჯანყებებს და სხვ., რომ მას შესანიშნავათ აქვს შეგნებული ჩვენი გამარჯვების აუცილებლობა საზოგადოებრივ მეურნეობის შეცვლისთვის ბრძოლაში, თუ რომ ის არ დაასწრებს სამხედრო ძალით ჩვენ გასრესას. ხოლო ამას კი ის ვერ ახერხებს.

რამდენათ მოვახერხეთ ჩვენ გამარჯვება კაპიტალიზმზე იმ მოკლე დროში, რომელიც ჩვენ ხელთ ვიგდეთ და მიუხედავათ იმ ჯერ კიდევ უნახავი სიძნელისა, რომელშიდაც გვიხდებოდა მუშაობა—ეს სჩანს შემდეგი ციფრებიდან. ცენტრალურმა სტატისტიკურმა გამგეობამ დაამზადა გამოსაქვეყნებლათ ცნობები პურის მოწვევის და მოხმარების შესახებ საბჭოთა რუსეთის 26 გუბერნიაში. აი ეს ცნობანი:

26 გუბერნია საბჭოთა რუსეთის		მცხოვრებთა რიცხვი (მილიონებით).	პურის მიწევა [illegible] (მილ. ფუთ.)	მოტანილია პური: სასურსათო კომისარიატის მიერ (მილ. ფ.)	მოტანილია პური: მეშოჩნიკების მიერ (მილ. ფ.)	პურის მთელი რაოდ. [illegible] (მილ. ფუთი)	პურის მოხმარება ერთ სულზე (ფუთი)
მომწევი გუბერნიები	ქალაქები	4,4	—	20,9	20,6	41,5	9,5
	სოფლები	28,6	625,4	—	—	481,8	16,9
მომხმარებელი გუბერნ.	ქალაქები	5,9	—	20,0	20,0	40,0	6,8
	სოფლები	13,8	114,0	12,1	27,8	151,4	11,0
სულ (26 გუბ.)		52,7	739,4	53,0	68,4	714,7	44,2

ამნაირათ დაახლოვებით პურის ნახევარს ქალაქებს აწვდის სასურსათო კომიტეტი, მეორე ნახევარს კი მეშოჩნიკები. სწორეთ ეს პროპორცია მოგვცა 1918 წელში მოხდენილმა გამოკვლევამ ქალაქის მუშების კვების შესახებ. ამასთანავე უნდა ითქვას, რომ სახელმწიფოს მიერ მოწოდებულ პურში მუშა **ათჯერ უფრო იაფ ფასს** იხდიდა, ვინემ მეშოჩნიკებისაგან ნაყიდში. პურის სპეკულიანტური ფასი **ათჯერ** მეტია, ვინემ სახელმწიფოს მიერ დაწესებული. ამას გვეუბნება მუშათა ბიუჯეტის ახალი შესწავლა.

...წუნი ამათ ცდილობს ცუღლუ-...არიოს ერთმანეთში შავ-ყვითე-...რიალიზმი და წითელი პროლე-... ინტერნაციონალიზმი.

...ალი ამბები

...პრილ-დას ხიჩრებულთა კავში-...ცხადება. მოვაგონებთ რესპუბ-...მში დაჭრილ-დასახიჩრებულთა ...ს წევრებს, რომ 4 ივლის დილის 10 ...პლეხანოვის პროსპ. № 139 და-...ა კავშირის წევრთა საერთო განსახილველია მეტის-მეტად ...ოვანი საკითხები. წევრების ...ა სავალდებულოა.

...ეპეშები

(საქარ. დეპ. სააგ.)

...ოვი, ც. ა. კ. პ. ბიუ-...ი.

...ვი, 1 ივლისი. ოპერატიული ...920 წ. 30 ივნისი. ხანგრძლივ ...რძოლების შემდეგ 29 ივნისს ...ხელოვანმა ჯარებმა დაიკავეს ...მოზირი. როვნოს მიმართულე-...ი ჯარები, რომელთაც დასძ-...პირდაპირის წინააღმდეგობა— ...ენ იმ სოფლების ხაზზე, რომ-...როვნოს აღმოსავლეთით 50 ვერ. ...გოვსკის აღმოსავლეთით 15 ვერ. ...ობს. ყირიმის რაიონში ოპსოვ-...ერდიანსკს შუა მდებარე სად-...ჩვენმა ცხენოსანმა ჯარმა მო-...რეს დონის კორპუსის დიდი ნა-...ამარცხა, 500 ტყვე წამოიყვანა, ...რები ამ რაიონში მტერს ავიწ-...

...ს მონასტერი, რომელიც ტამ-...უბერნიაში მდებარეობს, ბავშვ-...ესაფარად გადააკეთეს. მონაზ-...ნასტრიდან გადაასახლეს.

...ენსკი. საბჭოთა ყრილობამ ყვე-...მის ფრონტიდან გაქცეულ დე-...ების მობილიზაცია გაატარა.

...ლის განმავლობაში იტალიაში მუშებსა და მთავრობის ჯარებს შორის შეიარაღებული შეტაკება ხდებოდა. მუშების გამოსვლა ჩააქრეს, მაგრამ ამის საპასუხოდ გაფიცვა გამოცხადდა.

გერმანელ სოციალისტებს პარლამენტში შეკითხვა შეაქვთ რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების აღდგენისა და საბჭოთა მთავრობასთან სავაჭრო მოლაპარაკების გამართვის შესახებ.

საქსონიის მთავრობამ დაითხოვა მრავალი საბჭო ბრემენში, მაინცში და სხ. ქალაქებში. უსურსათობის ნიადაგზე არეულობა დაიწყო.

პოლონეთის პროფესიონალურ კავშირების ყრილობამ მთავრობას დელეგაცია გაუგზავნა მოთხოვნილებით, რომ მან კავშირის დაჭერილი წევრები გაანთავისუფლოს.

ბელგიამ საბჭოთა რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულება განაახლა. დიპლომატიურ დამოკიდებულების საკითხი ჯერ-ჯერობით ღია დარჩა.

მოსკოვი. გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარმა ჩიჩერინმა რადიოთი მიმართა ლონდონში საგარეო საქმეთა მინისტრს ლორდ კერზონს შეკითხვით, როგორი რეალური ზომების მიღებას ფიქრობს ინგლისის მთავრობა იმისათვის, რომ ვრანგელის შემდეგი წინმსვლელობა შეაჩეროს. თავის რადიოში ჩიჩერინი ამბობს: „რუსეთის მთავრობას არ შეუძლია არ აღნიშნოს, რომ ბრიტანეთის მთავრობის მიერ პოზიციის გამოცვლას ვრანგელის შეტევის მიმართ საბჭოთა რუსეთზე მეტი გავლენა ექნებოდა რუსეთის და ბრიტანეთის ხალხის ნამდვილ ინტერესებზე და ამ ორ სახელმწიფოს შორის ურთიერთ შეთანხმებაზე, რომ პოზიციის ამ გამოცვლას ადგილი ქონოდა შეტევის წინა ფაზისში. მართალია მისასალმებელია ბრიტანეთის მთავრობის დეკლარაცია, რომელშიაც იგი უარყოფს ვრანგელთან სოლიდარობას, მაგრამ ფაქტია, რომ მისი (ვრანგელის) თავზე დასხმა არის შედეგი პოლიტიკურ მზრუნველობისა, რომელიც აღმოუჩინა ინგლისმა ვრანგელს თავისი დიპლომატიურ ჩარევით. მართალია, ახლა არა ბრიტანეთის გენერალი, არამედ ვრანგელი ესხმის თავს რუსეთს, მაგრამ იარაღი და ამუნიცია მან მიიღო სწორედ ინგლისის და მის მოკავშირე მთავრობისაგან. ვრანგელის სტრატეგიული გადაჯგუფება მოხდა ბრიტანეთის და სხვა მოკავშირეთა გემებით, ... საჭირო ქვანახშირი ვრანგელმა ინგლისიდან მიიღო. მოკავშირე ფლოტი კი უშუამავლოდ ეხმარებოდა დესანტის გადმოსხმაში. ამიტომ რუსეთის მთავრობას საჭიროდ მიაჩნია გამოარკვიოს ფაქტიურად რაში გამოიხატება ბრიტანეთის მთავრობის უარყოფითი დამოკიდებულება ვრანგელის აგრესიულ გამოსვლაზე. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ საფუძველი გვაქვს ველოდეთ ბრიტანეთის მთავრობისაგან განსაზღვრულ მუქარას ვრანგელის მიმართ, როდესაც უკანასკნელი წინ ეღობება და აბრკოლებს ბრიტანეთის მთავრობას. ჩვენ გვინდოდა გაგვეგო, ათავებს ჩიჩერინი, რა დაბრკოლება უშლის კიდევ ხელს საერთო მოლაპარაკებას, რომელიც მიმართული უნდა იყოს სრული შეთანხმებისაკენ,

ლონდონი. დაჟინებით ლაპარაკობენ გარეშე საქმეთა მინისტრის ლორდ კერზონის სამინისტროდან მოსალოდნელ გასვლის შესახებ. კერზონი ძლიერ უკმაყოფილოა ლონდონში კრასინის ყოფნით და მისი ლოიდ ჯორჯის მიერ მიღებით.

ლორდ კერზონის მდგომარეობა ამ ბოლო დროს ძლიერ გართულდა იმ საშიშროების გამო, რომელიც შეიქმნა ინდოეთში და ოსმალეთში ბოლშევიკების აღმოსავლეთის გეგმების გამო.

მოსკოვი, 29 ივნ. სამხედრო ცნობა. მოზირის რაიონში მკაცრი ბრძოლები სწარმოებს. ჩვენ მოზირის 10—15 ვერ. აღმოსავლეთით რამოდენიმე სოფელი დავიკავეთ. სარნის მიმართულებით ჩვენმა ნაწილებმა ბრძოლით აიღეს სოფლების მთელი რიგი. სტარო-კონსტანტინოვის მიმართულებით ჩვენი ცხენოსანი ჯარის საშუალებით მოპირდაპირე დიდი ზარალით რამოდენიმე სოფლიდან გავდევნეთ. ჩვენ რამდენიმე ასი პოლონელი ავჩეხეთ. ბერდიანსკის მიმართულებით ჩვენი ჯარები მოპირდაპირეს მდინარე სვეტოჩნაიასკენ მიდენის.

ნოვგოროდ-სკოვოროდსკის მონასტრის სობოროს საკურთხეველში ხატით დაფარული საიდუმლო შესანახი ადგილი აღმოაჩინეს, სადაც ნახეს 100,000 მ. ფულით და 50,000 საწყავი ჰვავი, რომელიც ბერებს აღწერისაგან გადაემალათ. ბერები დაიჭირეს.

გარეშე საქმეთა სახალხო კომისარმა ჩიჩერინმა მიმართა მოკავშირე სახელმწიფოებს და ამავე ცნობით მიმართა ფინეთის და შვეციის მთავრობებს, რომ ალანდის კუნძულების გადაცემის საკითხი რუსეთის მთავრობის წარმომადგენლის დაუკითხავად ხდება, მაშინ როდესაც არ არსებობს არავითარი ხელშეკრულებანი და დადგენილებანი, რომლებიც უარყოფს რუსეთის რესპუბლიკის უფლებებს ამ კუნძულებზე. გარეშე საქმეთა კომისარი აცხადებს, რომ ყოველგვარი გადაწყვეტილება ამ მიმართულებით რუსეთისათვის არა სავალდებულო იქნებაო.

ჰამბურგში შიმშილის ნიადაგზე აჯანყებამ იფეთქა. მოხდა შეტაკება მცხოვრებლებისა პოლიციასთან. მოკლულია ...

ამერიკის მუშებმა და რესპუბლიკანურმა პარტიამ ვილსონს მოთხოვნილება წარუდგინეს არ გაუგზავნონ პოლონეთს იარაღი და ამუნიცია. პოლონელებმა აღმოსავლეთ გალიციაში მომხდარი გლეხების აჯანყება მკაცრი ზომებით ჩააქრეს.

ვიტებსკი. საკერ სახელოსნოების მუშები ყოველდღიურათ ამზადებენ წითელ არმიელებისათვის საცვლებს. ამას გარდა მათ ერთი დღის ხელფასი გადასდეს ავათ მყოფ წითელ არმიელთა სასარგებლოდ.

ხარკოვი. 28. მახნოს კავშირი ვრანგელთან დოკუმენტალურად დამტკიცდა. დაკავებულია ის ოფიცრები, რომლებსაც მახნოდან ვრანგელთან მიქონდათ ცნობები.

ნოვგოროდი. 26 დაიწყეს პეტროგრად-ნოვგოროდ-ორიოლის რკინის გზის კეთება.

კავკავი. საქართველოს დამფ. კრებამ აზერბეიჯანთან დადებული ხელშეკრულება დაამტკიცა.

ოდესა. 26. გენერალი ხორტი, რომელიც თეთრ უნგრეთს მეთაურობს წინადადებას აძლევს მოკავშირეებს უნგრეთში მონარქიის აღსადგენათ, დართონ მას ნება, რომ პოლონეთს მიახმაროს უნგრეთის ჯარი საბჭოთა რუსეთთან საბრძოლველად.

ნაუენი. ყოფილი თავდაცვის მინისტრი ნოსკე ქალაქ ჰანოვერის პრეზიდენტათ დაინიშნა.

ყ.ზანი 26 ივნ. მოვიდა შინაგან საქმეთა კომისარი ვლადიმიროვი, რომელსაც ოსმალეთის კომუნისტურ პარტიას და ქემილ-ფაშის ანატოლიის რევოლიუციონურ მთავრობის წარმომადგენლები მოყვენ. თათრების რესპუბლიკის გამოცხადების გამო დღესასწაულები დაიწყო. ბუხარესტში მოვიდა საფრანგეთის დელეგაცია გენერალ კაიოს მეთაურობით.

ნიკოლაევის რადიო-სადგურიდან (გამოტოვებულია), ერთა ლიგა, იმ დროს, როდესაც საბჭოთა რუსეთთან არავითარი დამოკიდებულება არა აქვს ერთა ლიგასთან. გაზეთი ფიქრობს, რომ მარტო სპარსეთის და საბჭოთა რუსეთის გაუგებრობის გამორკვევა არაპირდაპირად საბჭოთა რუსეთის ცნობას ნიშნავს. ძნელია, რომ ერთა ლიგამ ამ საკითხში თავის-თავზე პასუხისმგებლობის მიღება იკისრა. გაზეთი აღნიშნავს, ერთა ლიგის საორგანიზაციო დეფექტებს და სასურველად სთვლის, გადადებას ერთა ლიგის სხდომებისას, სადაც უნდა გაირჩეს გაუგებრობანი საბჭოთა რუსეთთან.

პარიზის გაზეთები 12 და 13 ივნისისა დიდ ადგილს უთმობენ მილიერანის განცხადებას პარლამენტის საგ. საქმ. კომისიაში აღმოსავლეთის საკითხის შესახებ. ირკვევა, რომ ლოიდ-ჯორჯისა და კლემანსოს მოლაპარაკების დროს აღმოსავლეთის საკითხის შესახებ, კლემანსოს უარი განუცხადებია მოსულის მართველობაზე, რომელიც ინგლისისა და საფრანგეთის 1916 წლის შეთანხმებით საფრანგეთს უნდა მიეღო თავის თავზე. გამოქვეყნებულია მოლაპარაკების ოქმი, რომელიც შედგენილია 1919 წელს, სადაც არის კლემანსოს განცხადება. ის ამბობს, რომ ლონდონის კაბინეტის პოლიტიკამ აღმოსავლეთში ზიანი მიაყენა არა მარტო ფრანგებს და ინგლისელებს, რომელთაც უხდებათ ძლიერ ნაციონალურ მოძრაობასთან ბრძოლა. (გამოტოვებულია). საჭიროა საფრანგეთის ახლო-აღმოსავლეთ პოლიტიკის გადასინჯვა, რადგანაც დიდი ჯარის შენახვა და ასეულ მილიონების დახარჯვა საფრანგეთს არ შეუძლიან.

IV

...ნილი ცნობები, თუ მათ კარგათ ...დებით, იძლევიან უტყუარ მა-...რომელიც ახასიათებს რუსეთის ...როვე ეკონომიკის უმთავრეს ...ბს.

...ელი განთავისუფლდა საუკუ-... მის ზურგზე მოფთხნილ ექსპლუ-...ებისაგან—მემამულე და კაპი-...ებისაგან. ამ წინ გადადგმულ ... თავისუფლებისა და ნამდვილ ...რობისას, ნაბიჯს ჯერ კიდევ ...ლს თავის სიდიდით, ჩქარი მიღ-...არ უწევენ ანგარიშს ბურჟუა-...მხრეები (მათ რიცხვში წვრილ-...ზიული დემოკრატები, რომლე-...პარაკობენ თავისუფლებასა და ...რობაზე იმ აზრით, როგორც ეს ...ლია პარლამენტარულ ბურჟუა-... დემოკრატიის მიერ, და არხეი-...ხადებენ მას საზოგადოთ „დემო-...თ“ (კაუცკი).

... მშრომელები ანგარიშს უწევენ ...თ ნამდვილ თანასწორობას და ...ფლებას (განთავისუფლებას მემა-...ისა და კაპიტალისტებისაგან) და ... მედგრათ უჭერენ მხარს საბჭო-...ვრობას.

...ების ქვეყანაში პროლეტარიატის ...ტურისაგან პირველ ყოვლისა, ...ზე უფრო და ერთბაშათ საზოგა-...გლეხობამ მოიგო. მემამულისა და ...ლისტის ხელში რუსეთში გლეხი ...ლი იყო. ჩვენი ისტორიის ხან-...ვ საუკუნეთა განმავლობაში გლეხს ...იდევ არასოდეს არ მისცემია სა-...ბა საკუთარი თავისთვის ემუშავა: ...ონ შიმშილს ითმენდა, ხოლო ას ...ნობით ფუთ პურს აძლევდა კა-...ისტებს ქალაქებში და საზღვარ ... გასატანათ. **პირველათ** პროლე-...ტის დიქტატურამ მისცა მას სა-...ება ემუშავა თავისთვის და **გამო-...ლიყო ქალაქის მცხოვრებზე უკე-...** გლეხმა პირველათ იხილა ნამ-...ი თავისუფლება: თავისუფლება ჭა-...თავისი პური, თავისუფლება შიმ-...საგან. ცნობილია, რომ მიწის გა-...ლების დროს მაქსიმალური თანა-...ობა გატარდა: უმრავლეს შემთხვე-... გლეხები მიწას „მჭამელთა“ რიც-...მიხედვით ინაწილებენ (по едо-...).

(დასასრული იქნება).

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ყველა ორგანიზაციებს და წევრებს.

ძვირფასო ამხანაგებო! „**საქ. კომუნისტი**“ გამოდის „ბრძოლის“ მაგიერ. ის მუშების და გლეხების გაზეთია; იგი როგორც „ბრძოლა“, ისე „საქ. კომუნისტი“ დაიცავს მთელი მშრომელი მასსის ყველა დაჩაგრულთა და შევიწროებულთა ინტერესებს. აშკარაა, რომ თავისი ორგანო თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა ასაზრდოონ, თვით მუშებმა და გლეხებმა უნდა მისცენ მას არსებობის საშუალებანი.

ამხანაგებო მუშებო და გლეხებო! აღმოუჩინეთ თქვენი არსებით ინტერესების დამცველ გაზეთს „საქ. კომუნისტს“ ნივთიერი და ზნეობრივი დახმარება. მიიღეთ ყოველგვარი ზომები მის გასავრცელებლათ ფართო მასსაში, გამართეთ ხელის მოწერა მის სასარგებლოთ. ამით თქვენ უზრუნველ ყოფთ მის არსებობას.

საქართვ. კომუნისტ. ორგანიზაციების დროებ. ცენტრალური კომიტეტი.

კვალ და კვალ.

2. დღევანდელი სინამდვილე და სოციალისტური რევოლიუცია.

„თავი და თავი პირობაა: არ უნდა დამახინჯდეს არც ერთი ფაქტი, სინამდვილეს არ უნდა გადაუხვიოთ, არც აქეთ, არც იქით“.

ასე სწერს ბ. ს. დევდარიანი გაზეთ „ერთობის“ № 124. სრული ჭეშმარიტებაა. სინამდვილე სწორეთ უნდა იქნეს გაგებული და იქედან კი შესაფერი სწორი, ლოღიკური დასკვნები გამოტანილი. ჩვენ ვართ მარქსისტები და ეს მოძღვრება, მარქსიზმი გვავალებს ჩვენ, რაც შეიძლება ობიექტიური და მიუდგომელი წარმოდგენა ვიქონიოთ თანამედროვე ისტორიულ მომენტზე.

რას გვეუბნება თანამედროვე ისტორიული მომენტი?

კაპიტალისტური წყობილება გადავიდა თავის განვითარების ახალ და უკანასკნელ საფეხურზე, მსოფლიო ფინანსიურ კაპიტალის, იმპერიალიზმის საფეხურზე. იმპერიალიზმის თანდაყოლილი თვისება კი იმპერიალისტური ომებია, ომები მსოფლიო ბაზარზე ბატონობისათვის, წვრილ და სუსტ ხალხებზე ბრძანებლობისათვის. სწორეთ ასეთი იყო თანამედროვე იმპერიალისტური მსოფლიო ომი, რომელმაც დასცა საწარმოვო ძალები, არივ-დარია ეკონომიური ცხოვრება, გააპარტახა და გააღარიბა მშრომელი ხალხი. დადგა უსაშინელესი კრიზისი, კაცობრიობა ჩაემწყვდა ისეთ საშინელ ჩიხში, საიდანაც მისი გამოყვანა შეუძლია მხოლოდ და მარტო პროლეტარულ, კომუნისტურ რევოლიუციას.

ეს დღევანდელი კრიზისი არ არის არაჩვეულებრივი მოვლენა, შემთხვევითი. ის თანდაყოლილი თვისებაა კაპიტალისტურ წარმოების, რომელიც სავსეა წინააღმდეგობით. ის არის ჩვეულებრივი კრიზისი, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ უფრო მეტად გამანადგურებელია, უფრო მეტად საშინელი და თან უფრო მეტად საბედისწერო გაბატონებულ კლასთათვის. მეტად მძიმე და აუტანელია ის კაცობრიობისათვის, მეტად მწვავეა მის მიერ წარმოშობილი ტკივილები და ჭრილობები. გაბატონებულ კლასებს არ ძალუძთ საწარმოვო ძალების აღდგენა, ამ ღრმა კრიზისის შემსუბუქება და მის მიერ გამოწვეულ ტკივილებზე და ჭრილობებზე მალამოს დადება. ამის უნარი და ძალა მას აღარ აქვს, უკვე დიდი ხანია დაკარგა; ის მობერებულია და უფსკრულის პირზე დგას. ამასთანავე ის გაპორეტანებულია და თავზარდაცემული ცოცხალ წითელ კომუნიზმის შიშით, რომელიც ანათებს აღმოსავლეთიდან, საბჭოთა რუსეთის წითელ მოსკოვიდან.

კაცობრიობის ხსნა შეუძლია მხოლოდ და მარტო რევოლიუციონურ პროლეტარიატს სოციალისტური რევოლიუციის მოხდენით, რომელმაც უნდა დაამკვიდროს პროლეტარიატის დიქტატურა საერთაშორისო გადაგვარებულ ბურჟუაზიის ასალაგმავათ და კომუნისტური წყობილების დასამყარებლად.

მაგრამ აქ წინ გვეღობება საქართველოს წვრილ ბურჟუაზიის იდეოლოგი ბ. სეითა დევდარიანი და შემოგვძახის: „ეს წინააღმდეგობა (ესე იგი, ეს მწვავე კრიზისი—კ. კ.) არ მოისპობა, თუ ევროპაშიაც წარმოება არ გამოცოცხლდა. არ გამოცოცხლდება, თუ დღესვე დასავლეთის მშრომელმა ხალხმა სოციალისტური რევოლიუციის დროშა ამართა და სამოქალაქო ომი გამოაცხადა. ევროპა მაშინ უარეს მდგომარეობაში ჩავარდება, რუსეთს დაემგვანება“. („ერთობა“ № 123).

რატომ არ შეიძლება ვითომ დღევანდელი უსასტიკესი კრიზისის მოსპობა, თუ დღესვე ევროპის და საზოგადოთ კაპიტალისტური ქვეყნების მუშათა კლასმა პროლეტარული, სოციალისტური რევოლიუციის დროშა აიფრიალა? რატომ ვერ შესძლებს ვითომ პროლეტარიატი ამ წინააღმდეგობათა მოშლას?

ეს იმიტომ, რომ, გვასწავლის ბ. დევდარიანი, დღევანდელი სინამდვილე გამოიხატება ორი სიტყვით: ქვეყნიერება გაღატაკებულია. „სოციალისტური“ ვარჯიშობა ამისთანა პირობებში შექმნის მეტ გაღატაკებას. ფაქტიურად ის იქნება გამანადგურებელი ომის გაგრძელება“.

აი რაშია თურმე საქმე. სოციალისტური რევოლიუციის მოხდენა არ შეიძლება იმიტომ, რომ ქვეყნიერობა გაღატაკებულია; საწარმოვო ძალები დაცემულია, ეკონომიური ცხოვრება არეულდარეულია. ეს არის ჭეშმარიტი მეშჩანური აზროვნება, მდაბიო მოქალაქის შეხედულება დღევანდელ სინამდვილეზე. ერთი მხრით სეით დევდარიანი აღიარებს, რომ „საშინელი წინააღმდეგობაა კაპიტალისტურ წესწყობილებისა. ევროპაში კრიზისია, რადგან იქ საქონელი ნაკლებათ არის. ამერიკა განიცდის კრიზისს, რადგან იქ საქონელი ზედ-მეტად არის. ფაბრიკა-ქარხნებს აჩერებენ, იქ ვერ აგრძელებენ წარმოებას, როცა აუარებელი ნაწარმოები გაუსაღებელი რჩება“, მაგრამ, მეორე მხრით, მას აქედან ლოღიკური დასკვნა ვერ გამოუტანია და რევოლიუციის მოხდენას იმ დრომდე ... „საშინელი წინააღმდეგობა კაპიტალისტური წესწყობილების“ არ იქნება. მაგრამ მაშინ ხომ რევოლიუციის მოხდენაც შეუძლებელია და მასზე ლაპარაკიც ზედმეტი იქნება, ვინაიდან რევოლიუცია ჩვენი სურვილების თანახმად კი არ ხდება, არამედ მაშინ, როდესაც მისთვის პირობები მომწიფებულია, მზადაა, როდესაც რევოლიუციონური კლასი იძულებული ხდება თავისი ეკონომიური მდგომარეობის გამო მოახდინოს ის.

თუ კი „სიღატაკე“ მოისპობა და „საშინელი წინააღმდეგობა კაპიტალისტური წეს-წყობილებისა“ მოიშლება, მაშინ არც არავითარი რევოლიუცია მოხდება, ვინაიდან სწორედ ეს „სიღატაკე“ და კაპიტალისტური წინააღმდეგობაა მისი წარმომშობი და სწორედ ამ ნაკლულევანებათა მოსასპობათ ხდება რევოლიუცია. აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ „სიღატაკე“ საერთოდ და კერძოთ კაპიტალისტური წინააღმდეგობა არ მოისპობა არასოდეს, სანამ იარსებებს თვით კაპიტალიზმი, ვინაიდან ეს უკანასკნელის პირმშო შვილია. ავიღოთ მაგალითად. კაპიტალისტური წარმოება და ნაწარმოებთა განაწილება მომხმარებლებს შორის. წარმოება საზოგადოებრივია, ნაწარმოებთა განაწილება კი ინდივიდუალური, კერძო. ამ წინააღმდეგობის მოსპობა მაშინ შეიძლება მხოლოდ, როდესაც ნაწარმოებთა განაწილებაც საზოგადოებრივი იქნება, ესე იგი, როდესაც კაპიტალიზმი დაემხობა და მის ნანგრევებზე კომუნიზმი აღმოცენდება.

მაგრამ აქ სულ სხვა რამეშია საქმე. ბ. სეითა დევდარიანი და საერთოთ მენშევიკები ჩამოცილდენ რევოლიუციონურ-პროლეტარულ გზას და ჩაეფლენ წვრილ-ბურჟუაზიულ რეფორმიზმის ჭაობში, საითკენაც მოუწოდებენ ქართველ მუშებსაც. უკანასკნელებმა კი არ უნდა ჩამოცილდენ და აუხვიონ ძველ ნაცად მარქსისტულ გზას, ვინაიდან ეს არის ერთად-ერთი სწორი გზა. და რომ ეს ასეა, ამას მოწმობს ფრ. ენგელსის წერილი ზორგესთან, რომელიც დაწერილია 7 იანვარს 1888 წ.

„ომი (ე. ი. მსოფლიო იმპერიალისტური ომი — კ. კ.) კი დაგვწევდა ჩვენ რამოდენიმე წლით უკან. შოვინიზმი ყველაფერს წალეკავდა, ვინაიდან ეს იქნებოდა ბრძოლა არსებობისათვის... გაპარტახება იქნებოდა. ისეთივე დიდი, როგორც ოცდაათი წლის ომის დროს.... ომი გაგრძელდებოდა დიდ ხანს... თუ კი ნემცები დასაწყისშივე დამარცხდებიან ან და იძულებული იქნებიან აწარმოვონ ხანგრძლივი თავდაცვითი ომი, მაშინ გადატრიალება აუცილებლათ მოხდება.... მას მოყვება აგრეთვე სრული გაღატაკება, რაც ევროპას უკვე ორასი წელიწადია, რომ არ განუცდია. ამერიკის მრეწველობა გაიმარჯვებს მაშინ მთელ ხაზზე და ჩვენ ყველას დაგვაყენებს შემდეგი ალტერნატივას წინაშე: ან დაბრუნება წმინდა მიწად-მოქმედებისაკენ საკუთარ მოთხოვნილებისათვის (სხვა რაიმეს არ დაუშვებს ამერიკის პური), ან და სოციალური გარდაქმნა.“ (იხ. კ. მარქსის და ფრ. ენგელსის მიწერ-მოწერა ზორკესთან. გვერ. 287).

ფრ. ენგელსის ეს წინასწარმეტყველება სავსებით გამართლდა. იმპერიალისტურმა მსოფლიო ომმა ისეთ აუტანელ მდგომარეობაში ჩააყენა კაცობრიობა და კერძოთ კი მუშათა კლასი, პროლეტარიატი, რომ ეს უკანასკნელი იძულებულია ამხედრდეს გაბატონებულ კლასის, დრო მოჭმულ და ზედმეტ ბარგათ ქცეულ ბურჟუაზიის წინააღმდეგ, დაამხოს ის და გამოაცხადოს თავისი მტკიცე დიქტატურა, რომ დაამსხვრიოს კაპიტალისტური წეს-წყობილება და აღმართოს კომუნისტური.

ამის თავდებია საერთაშორისო მუშათა მოძრაობის და სოციალისტური რევოლიუციის ზრდა.

კ. კომუნაძე

ბიბლიოგრაფია.

განი. რა უნდა იცოდეს ყველამ (კითხვა-პასუხი).

ტფილისი, 1920 წ., ფ 6 მან.

განის ფსევდონიმით ხშირათ გამოდის გაზ. „ერთობის“ ფურცლებზე ერთ-ერთი უმთავრესი თანამშრომელი თუ ხელმძღვანელი ქართველ სოციალდემოკრატიის ცენტრალური ორგანოსი. განის „ეს წიგნაკი შედგენილია ამხანაგთა ჯგუფის თხოვნით“ და რომ „კითხვების უდიდესი ნაწილი შემუშავებულია თვით იმ ამხანაგებისაგან...“ მაშასადამე ჩვენ შეგვიძლია განის ბროშურა მივიჩნიოთ ხსენებულ პარტიის პოლიტიკური ავლადიდების დაახლოვებით გამომხატველ კატეხიზმოთ, თუმცა მას არ აზის პარტიული გამომცემლობის ბეჭედი. სულ იოლათ აეკიდება ეს ავლადიდება პატარა კურდღელსაც კი, ამასთანავე ვერც უძლიერესი პროჟექტორი და ვერც მიკროსკოპი ვერ აღმოაჩენს **განის** ბროშიურაში მარქსიზმის ვერც ერთ მარცვალს. ბ. განი გვატყობინებს, რომ მან ისარგებლა მრავალი ავტორების წერილებით, და სისწორისათვის ზოგიერთი პასუხი პირდაპირ ვთარგმნეო. რაღა თქმა უნდა, რომ ქართველ დაჭკვიანებულ, მამა-პაპურ კერასთან დარცხვენით დაბრუნებულ სოციალ-დემოკრატის ბროშიურაში კრინტიც არ არის დაძრული მარქსიზმის მოძღვრების შესახებ, არ მოიპოვება არც ერთი მარქსისტული განმარტება, სამაგიეროთ არც ერთი მარქსტისტული განმარტება, სამაგიეროთ „პირდაპირ ნათარგმნია“ მრავალ ბურჟუაზიულ-იურისტების სქოლასტიური სიბრძნენი და მეშჩანური ცნებანი, რაც ასე უხვათაა გაბნეული ყოველ ენციკლოპედიურ ლექსიკონში — მეშჩანური დემოკრატია იოლათ მიდის უმარქსოდაც!

განის და მისი ამხანაგების მთავარი საზრუნავია როგორმე სახელი გაუკეთონ სახელმწიფოს, როგორც ასეთს. სახელმწიფოს განმარტებაში ბ. განი რასაკვირველია არ სცილდება საპოლიციო უფლებას და „მოკლეთ“ იმეორებს: „სახელმწიფო არის ადამიანთა ორგანიზაცია განსაზღვრულ ტერიტორიაზე, რომელიც ემორჩილება იძულებითი ხელისუფლებას“.

სახელმწიფოს სუვერენული უფლება „დამკვიდრდა და განმტკიცდა“ თურმე ბუნებრივათ. „ის არავის არ დაუმყარებია“. ალბათ არც კლასთა შორის ბრძოლაა აქ მოსატანი, თუმცა ფ. ენგელსმა მთელი წიგნი უძღვნა ამ საკითხს და მთელი მარქსისტული ლიტერატურაც სახელმწიფოზე ამ მთავარ ღერძზეა დაფუძნებული. ვინაიდან „მილიონ ხალხს არ შეუძლია ყველამ ერთად განაგოს სახელმწიფო, ამიტომ აუცილებელია სახელმწიფო საქმეების მართვა-გამგეობა მიენდოს რამდენიმე კაცს“, ამათში კი „ყველაზე უფრო მაღალი და უმაღლესი“ ყოფილა და უნდა იქნეს კიდეც ერთი ვინმე, „რომელსაც ეწოდება სახელმწიფოს მეთაური“ — ზოგან კაროლები ყოფილა, ზოგან პრეზიდენტები. ბ. განი არჩევს პრეზიდენტს, უამისოთ მას, როგორც გავს, ვერ წარმოუდგენია სახელმწიფო.

დემოკრატიული სახელმწიფო ყოფილა თურმე ისეთი სახელმწიფო, სადაც „ბრძანებლობს მთელი ხალხი განურჩევლათ მდგომარეობისა და სადაც ძალაუფლება მოქმედებს მთელი ხალხის საკეთილდღეოთ და არა მისი რომელიმე ნაწილის ინტერესებისათვის“... ვინ თქვა, ვინ მოჰორა, რომ დემოკრატიულ სახელმწიფოშიაც კლასთა ბრძოლა სწარმოებს და სახელმწიფო მანქანაც კლასობრივ ინტერესებზეა მოწყობილიო?

ბ. განის მოხერხებული კალამი, მართალია, შემდეგ ფურცლებზე სწერს, რომ „რომელ პარტიასაც მეტი დეპუტატები ჰყავს, ყველა საკითხებიც მისი მიზნების სასარგებლოთ სწყდება“ პარლამენტშიო, მარა ეს ხომ უმნიშვნელო ენის ბორძიკია. სამაგიეროთ რაოდენი სიღრმე და სიბრძნეც ჩამარხულია ბ. განის სუფლიორების განმარტებაში პოლიტიკურ პარტიის ცნების! თურმე ნუ იტყვით, „პოლიტიკური პარტია არის პიროვნებათა კავშირი, რომლებიც ცდილობენ პარლამენტის საშუალებით თავის მიზნების განხორციელებას...“ ალბათ, სანამ ქართველი მენშევიკები პარლამენტში არ მოიკალათებდენ და მეფის კაზაკებს ყუმბარებს უშენდენ ნასაკირალის მიდამოებში, ისინი პ ო ლ ი ტ ი კ უ რ ი პარტიის წევრები კი არა, ბანდები და თავზე ხელაღებული ყაჩაღები ყოფილან. ან და თუ „პიროვნებათა კავშირი“ პარლამენტის გარედაც ცდილობს თავის მიზნების განხორციელებას, ესენიც ბანდები და „ბნელი ელემენტები“ იქნებიან, სანამ პარლამენტს, და [illegible]

ბ. განი—ს ნაცოდვილარი მეშჩანური კატეხიზმო სავსეა ასეთი ყალბი ან სულ უმნიშვნელო განმარტებებით. მას სათაურათ უფრო შეეფერება: „რა არ უნდა იცოდეს არც ერთმა მუშამ“.

როგორც მაჩვენებელი ქართველ სოციალ-დემოკრატიის გამეშჩანების, სავსებით დაკნინების და ბურჟუაზიულ დემოკრატიაში სავსებით გათქვეფის, ეს წიგნაკი დამახასიათებელი და მაჩვენებელი მოვლენაა. მუშა-გლეხს კი ის ვერას შესძენს და ამიტომაც მის შესაძენათ გაღებული გროშები დაკარგული იქნება.

მ. კ.

პარტიული ცხოვრება

ს. ს ა მ ი ქ ა ო.

შაფათს 19 ივნისს შესდგა სოფ. გულიხეთის იაჩეიკის ჩვეულებრივი კრება ადგილობრივი სასწავლებ. შენობაში.

განხილულ იქნა ორგანიზაციული საკითხები, და ახალ წევრების მიღება. ამავე სასწავლებლის შენობაში მოთავსებულია იაჩეიკის სამკითხველო.

გაზეთები ყოველ დღე მოდის, სამკითხველო ღიაა საღამოს 6—8 ს. აქვე ხდება ახალი წევრების რეგისტრაცია. სარეგისტრაციო ბიურო სთხოვს ამხ. ჩაეწერონ ბიუროში.

აქ დაარსდა ახალგაზდა კომუნისტების კავშირი (სპარტაკლების.)

კვირას 20 ივნის შესდგა კავშირის კრება. აბაშიდან დაესწრო ერთი სპარტ. ამხ. მან ესაუბრა კრებას ორგანიზაციული საკითხების შესახებ.

მიმდინარე მომენტზე ილაპარაკა ამხ. ვ. კ—მა.

სოფ. მაიდანი.

კვირას 20 ივნისს დილის 10 საათზე შესდგა სოფ. მაიდნის იაჩეიკის ჩვეულებრივი კრება, ამხ. ვ. კვანტალიანმა გააკეთა მოხსენება მიმდინარე მომენტზე. ბიუროს ბინაზე დროებით მოთავსებულია იაჩეიკის სამკითხველო. გაზეთი ყოველ დღე მოდის. სამკითხველო ღიაა საღამოს 6—8 ს. აქვე წარმოებს ახალი წევრების რეგისტრაცია. სარეგისტრაციო ბიურო სთხოვს ამხ. ჩაეწერონ ბიუროში.

მალალ-მიწელი

საქართველოს კომუნისტურ პარტიის ყველა ადგილობრივ ორგანიზაციებს

„საქ. კომ.“, როგორც მუშათა კლასის ორგანო, მხოლოდ მაშინ შეასრულებს თავის დანიშნულებას ავსებით ნაყოფიერათ, როცა ისს რაც შეიძლება უფრო მჭიდროთ იქნება დაკავშირებული მუშების და გლეხების ცხოვრებასთან, როცა ის სინამდვილით და სისწორით გააშუქებს ამ ცხოვრებას.

ამიტომ აუცილებლათ საჭიროა, რომ თვითეულმა პარტიულმა ორგანიზაციამ, იქნება ეს ქალაქის კომიტეტი თუ საგუბერნიო, სამაზრო ან სასოფლო კომიტეტი, ან უბრალო სოფლის ორგანიზაცია იყოლიოს ერთი ან რამდენიმე პასუხისმგებელი კორესპოდენტი, რომელსაც დავალებული ექნება სისტემატიურათ უგზავნოს „საქ. კომ.“ რედაქციას ყოველგვარი ცნობები, მასალები და სხვა მუშათა და გლეხთა ცხოვრების შესახებ. ეს ცნობები და მასალები რაც შეიძლება მიუდგომლათ, ობიექტიურათ უნდა იყნენ შედგენილი, რის პასუხისმგებლობა თვით ორგანზაციას აწვება.

ცენტრალური კომიტეტი.

ახალციხეში.

18 ივნისს დაუპატიმრებიათ 7 კომუნისტი.

პროვინციის ცხოვრება

წერილი რაჭიდან.

ამ პირველად მოკლე წერილში გავა[illegible] კომუნისტ. ორგანიზაციების მუშაობის მიმდინარეობას და ხასიათს საერთოდ. შევეხები აგრეთვე მუშაობის გარეშე პირობებს. უწინარეს ყოვლისა უნდა აღვნიშნო, რომ იდეიურ-ორგანიზაციული მუშაობა რაჭაში 1917 წლიდან დაიწყო და აქამდის არ ყოფილა მომენტი მისი შეწყვეტისა. რა თქმა უნდა, ტემპი მუშაობის სხვა და სხვა დროს სხვა და სხვა ნაირი იყო. კრიზისების და რეპრესიების ხანა ბევრი განვიცადეთ. მაგრამ, რამდენად მეტი იყო უკანასკნელი, იმდენად მეტ ენერგიას და საქმისადმი სიყვარულს იჩენდენ ადგილობრივი ამხანაგები და ამან გადაარჩინა ორგანიზაციები ცოტათ თუ ბევრად — განადგურებას. ეხლა ჩვენი აზრით, გარეშე პირობები არსებითად შეიცვალა. ლეგალური არსებობა ორნაირ სარგებლობას მოგვიტანს ყველგან. ერთის მხრით ეს ხელს შეუწყობს მუშაობის გაფართოებას, — მეორე მხრით კი შეძლებას მოგვცემს ორგანიზაციები გავაჯანსაღოთ. განვდევნოთ იქიდან შემთხვევით პარაზიტული ელემენტები; რომელნიც არა-ლეგალურად არსებობის დროს აქა-იქ შეგვეპარენ, გავაჩაღოთ კულტურულ-იდეიური მუშაობა, რომ მომავალს მომზადებული დავხვდეთ ყოველი მხრით. ასეთი ორი მხრით — მუშაობა სწარმოებს ეხლა რაჭაში. შექმნილია სამაზრო ცენტრი (დროებით სამაზრო კომიტეტის სახით), რომელშიდაც ყველა აქტიური მუშები შედიან. მუშაობა ნორმალურად მიმდინარეობს — მეტადრე ქვემო-რაჭაში. ზემო-რაჭაში პირველად დროებით აკრძალეს მუშაობა ფრონტის სიახლოვის გამო (ოსეთის აჯანყება). დარწმუნებული ვართ უკანასკნელის ლიკვიდაციასთან ერთად, ჩვენი ორგანიზაციების შევიწროებასაც ბოლო მოეღება. ერთი უბედურება მუდამ ახლავს რაჭას. ეს არის სიშორე, უგზოობა და ამასთან შეკავშირებული დაბრკოლებანი. გაზეთების და საერთოდ ლიტერატურის სისტემატიურად და თავის დროზე მიწოდებას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მუშაობის ნორმალურ მიმდინარეობისათვის. ხოლო ეს ძნელი მოსაწყობია ზემოაღნიშნულ დაბრკოლებათა გამო. მივაქცევ რა ცენტრალური ორგანიზაციის ყურადღებას ამ გარემოებაზე, ყველა ამხანაგების გავალებით ვსთხოვ მას დაგვეხმაროს ამ საქმეში.

პ. წ—ძე.

სოფ. ლექარჩეს (ზუგდიდის მაზრა)

ადმინისტრაციის ოინები. შემაძრწუნებული სურათის გადამშლელია ის, რაც მოხდა სოფ. ლექარჩეში. ადგილობრივმა მცხოვრებმა დავით ქარჩავამ მოიტაცა ქალი სოფ. ნაკიფოუდან და სადღაც მიიმალა. ქალის გაბოროტებული ნათესავები — კვარაცხელიები დაეცენ ქარჩავას სახლს და წარმოუდგენელი ზარალი და შეურაცყოფა მიაყენეს. მომხთარ ამბის გამოსარკვევად ჩამოვიდა ადმინისტრაცია, რომელიც ქარჩავებისას დაებინავა და 7 დღე კვარცხალიების მიერ განადგურებულ ოჯახს ბოლო მოუღო დაბანაკებულ მილიციამ და ის მთლად გააპარტახა. ამ ხნის განმავლობაში მათ მიერ დაკლული აღმჩდა: 1 ცალი ხარი, 1 მეწვ. ძროხა, 2 ღორი, 4 ცხვარი, 1 ვაცი, 3 თხა, ქათმებს და საზოგადოდ ფრინველებს ანგარიში არ ქონდა. სიმინდი და ფქვილი 50 ფუთამდე, ღვინო 20 ფუთამდე და არაყი ერთი ფუთი. ისხდნენ და მრავალი ჟამიერს გაიზახოდენ იმის მაგიერ, რომ დამნაშავე პირების წინაღმდეგ სათანადო ზომები მიეღოთ. გარდა ამისა გახრეხულია ორი ქცევა დათესილი და დამუშავებული პური, რომელშიაც თავხედ მილიციონერებს ცხენები შეუშვათ საბალახოდ. ასეთი ადმინისტრაციის გმირები ჯახდათ ვ. ცხონდია, გ. კვარაცხელია და სხვები, რომლებიც ცნობილნი არიან, როგორც მექრთამეები და მათრახის კარგი მხმარებელნი. ხსენებულ ქარჩავას სახლში, რომ ყველაფერი გაანადგურეს, დაერიენ სხვა ქარჩავებს, დაიწყეს გამათრახება მოხუცებულებისა. ცემეს უმოწყალოდ ერთი მშვიდობიანი მოხუცებული ტაგუ ქარჩავა, გახადეს ქალაბანი და მანამდის ცემეს, ვიდრე სისხლმა არ იჩქეფა. ის წაიყვანეს ექიმთან და შეამოწმებინეს. ამ მოხუცებული ქარჩავას გარდა არიან სხვა მოხუცებულები და ქალიშვილებიც კი. ამგვარად გაუმასპინძლდა აქაური ადმინისტრაცია ქარჩავებს. ხალხის გა[illegible] ბოროტ-გამზრახველების დევნა და დატუსაღება კი არა, მილიციის ასეთი საქციელი ხშირათ იწვევს ხალხის სამართლიან ღელვას, რომელსაც საზღვარი არა აქვს. „სამართალი არ ყოფილაო, რას გვერჩიან ჩვენ უბრალო ხალხს, განა მათ არ იციან ვინ არიან ყაჩაღები“-ო გაიძახის ხშირად ხალხი. მათ ისინი დამალული ყავთ და ჩვენ კი უდანაშაულო ხალხს გვეღეტავენო. როგორც სარწმუნო წყაროებიდან ვიცით, დამნაშავე ქარჩავებისაგან, ბევრი ცემის შემდეგ, აუღიათ საჩუქრად 5000 მანეთი რის შემდეგ, ცემა შეუწყვეტიათ. ასეთ აღვირწახსნილობას საჭიროა მიაქციოს სათანადო ყურადღება ვისგანაც ჯერ არს, თორემ ხალხის მოთმინებას საზღვარი არა აქვს. (გაზ. ხალხ. მეგობ.“ № 9)

აქაური.

მისალმებანი

სალამი მშრომელთა ხალხის თანამგრძნობ გაზეთს „საქართველოს კომუნისტს“! სალამი მათ წინამძღოლებს თანამშრომლებს და თანამოაზრეებს. უსურვებ შეუჩერებლივ წინმსვლელობას. დეე მიხვდეს და შეიგნოს მშრომელმა ხალხმა, რომ რასაც მთელი მშრომელ[illegible] ხი და მთელი ქვეყნის პროლეტ[illegible] გაიძახ[illegible] [illegible] შევერ[illegible] ვე [illegible]

[illegible]

საქართველოს კომუნისტური პ[illegible] რაჭის ორგანიზაციების დროები[illegible] მიტეტი სიხარულით მიესალმებ[illegible] „საქართველოს კომუნისტის“ გამ[illegible] დარწმუნებული ვართ, რომ უწ[illegible] იდეალის მატარებელი, მუშების დ[illegible] ხების გაზეთი შესძლებს თავის მ[illegible] ბის და დანიშნულების პირნათლა[illegible] სრულებას. მხურვალე სალამს უ[illegible] ჩვენი გაზეთი „საქართ. კომუნ[illegible] საშუალებით ყველა კუთხის ყველ[illegible] ნაგებს.

რაჭის კომიტ[illegible]

წერილი რედაქციის მიმა[illegible]

ბ. რედაქტორო! გთხოვთ ეს წ[illegible] მოათავსოთ თქვენ გაზეთში „საქ[illegible] მუნისტში“.

თბილისის საგუბერნიო ციხის ტუსაღები მეტის მეტათ შევიწრო[illegible] ვართ: არ გვეძლევა არავითარი [illegible] ცმელი, ფეხ-საცმელი, აბანო და [illegible] ვართ საშინლათ ჭუჭყიანები, და [illegible] კბენარებით. ციხეში საშინელი [illegible] დურობაა. არ არის საკმაოთ წყალ[illegible] ამასთან ერთათ მოკლებული ვართ [illegible] ლიერ საზრდოსაც. გუშინდლიდან [illegible] ვესპო საშუალებ: გაზეთ „საქართ. [კო]მუნისტის“ მიღების

ჩვენ შეკითხვაზე თუ რა არის მ[illegible] ამისა, ციხის ადმინისტრაციამ გვი[illegible] ხა: აკრძალულია მთავრობისაგანაო[illegible]

ტუსაღი **ი. ზ**—[illegible]

თბილისის კომუნისტური ორგა[ნიზა]ციის პირველი რაიონის ბიურო მ[illegible] სებულია ჩერქეზოვის ქუჩაზე 135 და ჭლეხანოვის სამკითხველოს.

ბიურო ღიაა საღამობით 5—7 საათამდე.

თბილისის კომუნისტური ორგან[იზა]ციის მეოთხე რაიონის ბიურო დ[როე]ბით მოთავსებულია რუსთაველის [თეატრში?], სადაც სწარმოებს ახალი წ[ევრე]ბის ჩაწერა და ძველი წევრების რე[გის]ტრაცია. ბიურო ღიაა დილის 10 [საა]თიდან ნაშუადღევის 1 საათამდე და [სა]ღამოს 4 საათიდან 7 საათამდე.

ამხანაგების საყურადღებოთ!

მეორე რაიონის ს. კ. პ. ბი[ურო] დროებით გადავიდა ტატიანის [illegible] დან რუსთაველის სადგომში. მიღება [ყო]ველ დღე დილის 10 საათ.—12 [საა]თამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

მესამე რაიონის ს. კ. პ. ბიუ[რო] დროებით მოთავსებულია რუსთავე[ლის] სადგომში, სადაც სწარმოებს ახ[ალი] და ძველი წევრების რეგისტრა[ცია]. ბიურო ღიაა დილის 10 ნახ. საათ[იდან] ნაშუადღევის 1 ნახ. საათამდის და ს[აღამოს] 5 ნახ საათ. 7. ნახ. საათ.

ბიურო ს. კ. პ. ლანჩხუთის რაიონ[ის]ლი კომიტეტისა მოთავსებულია კა[illegible] სტე ებრალიძის შენობაში (მუშათა უ[illegible] ნში), აქვე მოთავსებულია დროებ[ითი] გურიის კომიტეტი საქართველოს ახა[ლ]გაზდათა კომუნისტური პარტიისა.

რაიონ. კომიტეტის პრეზიდიუმი.

ჩვენს კორესპონდენტებს

რედაქციას ბლომათ მოდის ე. წ. კორესპონდენციები რო[გორც] სოფლებიდან ისე მუშათა წრეებიდან. სამწუხაროთ მე[ტი] წილი ამ მასალის სრულიად გამოუსადეგარია. კორეს[პონდენცია] სარკე უნდა იყოს ადგილობრივი საზოგადო ს[ა]ჭიროების, დღიური ჭირვარამის. კორესპონდენტები კი უფრო ხშირათ სტატიებს გვიგზავნიან საერთო, უფრო თეორეტიუ[ლი] ხასიათისას. ამხანაგებო! იყავით დარაჯი ადგილობრივ[ი] ცხოვრების, თვალყური ადევნეთ მას, ამხილეთ მისი მახინჯ[ი] მხარეები. მხოლოთ ამაშია კორესპონდენციის ღირსება და ფასეულობა.

„საქართვ. კომუნისტის“ რედაქცია.

სტამბა კოზლოვსკის მემკვიდრეებისა, რუსთაველის პროსპ; № 12.